

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/931- /2013. P.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a panaszos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárásban – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 232/2013. (VIII. 28.) számú állásfoglalása megállapításaira – a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdés a) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1539 Budapest, Pf.: 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326. § (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdés a) pontja).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos előadta, hogy 2012. szeptember 11-én 21:00 óra körüli időben Szegeden a Sing Sing nevű szórakozóhelyen kívánt szórakozni társaival, amikor Őt a szervezők az épületből kiküldték, és oda a belépését a továbbiakban megtagadták. Ezután a szervezők rendőri intézkedést kértek. A helyszínre érkező rendőrök a szervezőktől kérdezték, hogy „Ők azok?” és felszólították társával együtt, hogy ne menjenek sehová. A rendőrök a panaszos elmondása szerint falhoz nyomták az arcát, erőszakos mozdulatokkal átvizsgálták, majd megbilincseltek. Az intézkedést vezető r. zászlós a panaszos szerint arrogánsan beszélt hozzá. A panaszos ezt követően közölte, hogy a Készenléti Rendőrség állományának a tagja. Erre a r. zászlós megkérdezte, hogy „Ezért kapjátok a bevetési pótlékot? A rendőrség szegényei vagytok kis köcsögök!”. A panaszos megkérdezte, miért állítják elő őket, amire a r. zászlós azt a választ adta, hogy „hivatali visszaélés és garázdaság bűncselekménye” miatt. Majd a helyszínen történt további intézkedéseket (adatgyűjtést) követően a panaszost a szolgálati gépjárművel előállították a Szegedi Rendőrkapitányságra. Az intézkedéssel szemben engedetlenséget nem tanúsított. A panaszos elmondta, hogy az intézkedés során karórájának kijelzője eltört, amit a rendőrkapitányságon észlelt, továbbá sérelmezte, hogy a büntetőfeljelentésben nem a valóságnak megfelelően rögzítették a szolgálati igazolvány előtalálásának körülményeit, illetve a letéti jegyzőkönyvben sem a szolgálati igazolványát, sem az annak tartójában található más okmányokat nem rögzítették. Panaszolja továbbá, hogy nem kérdezték meg tőle, hogy fertőző betegségben szenved-e.

A beadványban foglaltak szerint a panaszos sérelmezi:

- az intézkedés jogalapját;
- az előállítás tényét;
- bilincs nagy nyilvánosság előtti alkalmazását;
- az átvizsgálás során arcának falhoz nyomását, erőszakos átvizsgálását;
- az intézkedő rendőr durva hangnemét;
- az előállítás során nem került sor meghallgatására;
- karórája kijelzőjének eltörését;
- a büntető feljelentés tartalmi hiányosságát;
- a letéti jegyzőkönyvből szolgálati igazolványának és egyéb iratainak mellőzését;
- az esetleges fertőző betegségre vonatkozó kérdés elmaradását.

II.

A Panasztestület az előállítás időtartama miatt a panaszos személyi szabadsághoz fűződő jogának, a bilincselés miatt emberi méltóságához, illetve az abból levezethető testi integritáshoz fűződő jogának, a büntetőfeljelentés tartalma miatt a tisztességes eljáráshoz való jogának, a letéti jegyzőkönyv hiányossága miatt szintén a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét állapította meg. A panasz többi pontjában az alapjog sérelmét nem tartotta megállapíthatónak. Erre tekintettel hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint az Rtv. 93/A. § (6) és (7) bekezdésén alapul.

III.

A vizsgálat során az alábbi bizonyítási eszközöket vettem figyelembe.

- a panasz (3 lap);
- jelentés (3 lap);
- tanúkihallgatási jegyzőkönyvek (2-2 lap);
- az előállítás időtartamáról szóló igazolás (1 lap);
- a panaszos befogadáskor tett nyilatkozata (1 lap);
- letéti jegyzőkönyv (1 lap);
- büntetőfeljelentés (2 lap).

A bizonyítékok alapján az alábbi tényállást állapítottam meg a döntésem alapjául.

2012. szeptember 11-én 22:40 óra körüli időben a Szegedi Rendőrkapitányság ügyeletesének utasítására egy r. zászlós és egy r. őrmester megjelent a szegedi Sing Sing szórakozóhely előtt, mert egy a szórakozóhelyen biztonsági őrként dolgozó személy bejelentést tett, hogy két személy verekedést kezdeményezett. A helyszínen a kiérkező rendőrök tisztázták a bejelentővel, hogy kikkel szemben miért is tett bejelentést. Eszerint a panaszos egyik társa a szórakozóhelyre történt belépést követően inzultálta a jegyet árusító hölgyet. Ezért társát a szórakozóhelyről való távozásra szólították fel és kikísérték az épületből. Ezután a panaszos és társa egy másik bejáratnál próbált meg bejutni, ahol a szolgálatot teljesítő biztonsági személyt a panaszos társa megpróbálta megütni, majd a panaszos és társa szavakkal inzultálta a biztonsági őr. Mindezek több száz személy jelenlétében, többek megbotránkozására történtek.

A rendőrök e ténybeli ismeret birtokában kezdték meg intézkedésüket a panaszossal és társával szemben. Azt intézkedés során a panaszos és társa többször passzívan ellenállt az intézkedésnek, többször határozottan kellett őket igazolásra és a ruházatátvizsgáláshoz történő együttműködésre felszólítani. Az intézkedés során a panaszos társa széttárt kézzel hangosan kiabálni kezdte, hogy „*készenléti rendőrök vagyunk!*”. Az intézkedő rendőr e tényt jelentette a váltásparancsnoki teendőket ellátó r. főhadnagynak, aki ezután a helyszínre érkezett. A r. főhadnagy a helyszínen felszólította a folyamatosan passzív engedetlenséget tanúsító panaszost és társát, hogy működjön együtt a rendőrséggel. A panaszos az intézkedő r. zászlósna azt mondta, hogy „*Gyere, játsszuk le!*” kifejezve ezzel verekedési szándékát. A panaszos és társa szemmel láthatóan szeszestől befolyásolt állapotban voltak az intézkedés idején, e vélelmet megerősítette az a tény, hogy az előállítást követően történt légalkohol ellenőrzés során a panaszos 0.90 mg/liter légalkohol értéket produkált. A panaszosokat megbilincseltek, majd előállításukat követően értesítették közvetlen vezetőjüket, illetve az illetékes ügyészt, aki nem kívánta a panaszost és társát kihallgatni, ezért a szükséges dokumentálást követően szabadon engedték őket. Az intézkedés során a panaszos sérülést nem szenvedett, panaszja nem keletkezett.

A hatóság a tényállás tisztázása érdekében tanúkat hallgatott meg. A tanúmehallgatásokról a panaszos a szabályszerű értesítés ellenére kimentési ok közlése nélkül távol maradt, részvételi és egyéb jogaival ilyen módon nem kívánt élni.

1. Az intézkedés jogalapja.

A panasz a rendőri intézkedés előzményére vonatkozó rendőrségi információkról nem tartalmaz, nem is tartalmazhat adatot. A rendőri jelentés és a rendőrök tanúvallomása szerint bejelentés érkezett a Szegedi Rendőrkapitányságra, hogy két személy a szegedi Sing Sing szórakozóhely előtt verekedést kezdeményezett.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint *„a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”*

A tényállásban rögzített bejelentés tartalma, valamint a helyszínen végzett elsődleges tényállás tisztázás eredménye felvetette a bűncselekmény elkövetésének gyanúját, ezért megállapítom, hogy az intézkedés jogalapja megvolt, **a panasz e részében alaptalan.**

2. Az előállítás ténye.

A panaszosokkal szemben a bejelentés alapján erőszakos bűncselekmény gyanúja állt fenn, a tanúvallomások szerint az intézkedés során kihívóan, agresszíven viselkedtek (egyikük a „Gyere, játsszuk le!” felhívást intézte a r. zászlóshoz), az intézkedéseknek többször passzívan ellenszegültek, illetve láthatóan ittas állapotban voltak.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerint *„a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.”*

A bejelentés szerint a panaszosokkal szemben erőszakos bűncselekmény elkövetésének gyanúja merült fel, továbbá ittas állapotuk és az intézkedés során tanúsított kihívó, arrogáns magatartásuk alapján a cselekmény megismétlésétől, azaz további tettlegességtől lehetett tartani. Az Rtv. hivatkozott rendelkezése nem jelöli meg az előállítás célját, csupán azt az okot, amely miatt az előállítás lehetséges. Azonban nyilvánvaló, hogy a közrend védelme indokolhatja adott esetben, hogy a közrend ismételt megzavarását megelőzendő a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt az elkövetés helyétől, lehetséges sértettjétől a rendőrség az előállítás intézményének alkalmazásával hosszabb időre távol tudja tartani, megelőzve ezzel a még felindult, esetleg ittas állapotban történő újabb jogsértés elkövetését. E cél elérése nyilvánvalóan nem áll ellentétben az Rtv. alapelvi szintű szabályaival. Ezért megállapítom, hogy a törvényben biztosított előállítási jogával a rendőr az arányosság követelményének betartásával döntött, **a panasz e részében nem megalapozott.**

3. Bilincs alkalmazása.

A panaszosokkal szemben a bejelentés alapján erőszakos bűncselekmény gyanúja állt fenn, a tanúvallomások szerint az intézkedés során kihívóan agresszíven viselkedtek (egyikük a „Gyere, játsszuk le!” felhívást intézte a r. zászlóshoz), az intézkedéseknek többször passzívan ellenszegültek, illetve láthatóan ittas állapotban voltak.

Az Rtv. 48. § a-d) pontjai szerint *„a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására, ellenszegülésének megtörésére.”* Amint azt az Rtv. indokolása is kifejti, a bilincs alkalmazására megelőző jelleggel is sor kerülhet, nem kell, hogy az intézkedés alá vont

személy ténylegesen megkísérelje, vagy elkövesse valamely, a fenti tényállásban meghatározott magatartást. A panaszos magatartására tekintettel okkal következtettek a rendőrök arra, hogy az intézkedés biztonsága érdekében bilincset alkalmaznak, **ezért a panasz e részben nem megalapozott.**

4. Az átvizsgálás során a panaszos arcának falhoz nyomása.

A panaszos szerint ruházatának átvizsgálása során arcát a falhoz nyomták és erőszakos mozdulatokkal átvizsgálták.

A rendőri jelentés a ruházatátvizsgálás mikéntjére vonatkozóan annyit rögzít, hogy a panaszost falhoz állítva vizsgálták át.

A tanúmeghallgatás alkalmával a ruházatátvizsgálást végző rendőr őrmester elmondta, hogy a panaszos átvizsgálását úgy végezte, hogy egyik kezével a lapockája környékén támasztotta, majd később nyomta a panaszost a falhoz. Azért kellett nagyobb erővel nyomni őt a falhoz, hogy stabilizálja a panaszos helyzetét. Ezt érzékelhette valóban a panaszos „erős” nyomásnak. R.G. tanú elmondása szerint nem hallott, nem látott, azaz nem tapasztalt olyan rendőri fellépést, melynek során a rendőrök akár szóban, akár tetteleg öncélú erőszakot alkalmaztak volna a panaszossal és társával szemben, ugyanakkor azt megjegyezte, hogy az intézkedés határozottan, hangosan zajlott.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint *„a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”*

Megállapítom, hogy az intézkedés során alkalmazott testi erő kifejtés a biztonságos végrehajtáshoz szükséges mértékű volt, nem a panaszos arcára irányult, sérülést nem okozott, **ezért a panasz e részében nem megalapozott.**

5. Az intézkedő rendőr durva hangneme.

A panaszos szerint az intézkedést kezdeményező r. zászlós becsmérő kifejezéseket használt a panaszosra rendőri mivoltával összefüggésben. A rendőri jelentés az intézkedés hangnemével kapcsolatosan kifejezetten nem tartalmaz információt, mindösszesen azt rögzíti, hogy a panaszosokat többször kellett felszólítani, hogy az intézkedésnek vessék alá magukat. A tanúként kihallgatott rendőrök és R.G. biztonsági őr vallomásukban egybehangzóan állították, hogy a rendőrök részéről arrogáns, sértő kifejezés nem hangzott el a panaszos és társa irányába.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint *„a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”*

Megállapítom, hogy az intézkedés során a rendőrök sértő kifejezéseket nem használtak a panaszossal szemben, **ezért a panasz e részében nem megalapozott.**

6. Az előállítás során nem került sor a panaszos meghallgatására.

A panaszos sérelmezi, hogy előállítása során nem hallgatták ki. A r. őrmester tanúvallomásában elmondta, hogy értesítették az illetékes ügyészt a panaszos és társa cselekményéről, azonban a az ügyész nem kívánta a panaszost és társát kihallgatni.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 29. § a) pontja szerint „*kizárólag az ügyészség végzi a nyomozást a rendőrség, az Országgyűlési Őrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja által elkövetett, nem katonai büntetőeljárásra tartozó bűncselekmény, továbbá a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagja és a kormánytisztviselői jogviszonyban foglalkoztatott pénzügyi nyomozó által elkövetett bármilyen bűncselekmény*” esetében.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 38. § (3) és (4) bekezdése alapján, „*a kísérés során alkalmazott bilincs alkalmazásának kivételével a kényszerítő eszköz alkalmazását követően a rendőr szolgálati előljárója haladéktalanul köteles kivizsgálni az alkalmazással összefüggő követelmények teljesülését. A vizsgálat során a szolgálati előljáró:*

a) kényszerítő eszköz alkalmazásával okozott sérülés esetén meghallgatja azt, akivel szemben a kényszerítő eszközt alkalmazták, valamint azt, aki az eseménynél jelen volt, és meghallgatása a tényállás tisztázását elősegítheti, feltéve, hogy a meghallgatandó személy a meghallgatásához hozzájárult,

b) ha a rendőr jelentésében ellentmondásokat észlelt, tisztázza azokat,

c) ha az intézkedés alá vont, valamint az eseménynél jelen levő személy a meghallgatását vagy a válaszadást megtagadja, a szolgálati előljáró a rendelkezésére álló adatok alapján vizsgálja ki a kényszerítő eszköz alkalmazásának jogszerűségét.”

Mivel a panaszos kihallgatásáról a fenti törvényi rendelkezés értelmében kizárólag az ügyész volt illetékes dönteni, ezért a rendőrségnek módjában sem állt volna a panaszost kihallgatni. A vele szemben alkalmazott kényszerítőeszközzel szemben panasszal nem élt, ezért e tekintetben sem volt ok a meghallgatására. A rendőrség részéről ezért mulasztás nem történt a meg nem hallgatás miatt, így **a panasz e részében nem megalapozott.**

7. Karórája eltört az intézkedés során.

A panaszos szerint az intézkedés során eltört a karórájának kijelzője. A rendőri jelentés a karóra megsérülésére utaló megjegyzést nem tartalmaz. Az előállítás időtartamáról kiállított igazoláson – melyet a panaszos a szabadításakor írt alá, úgy nyilatkozik, hogy sérülése, panasza nem keletkezett. A rendőrök tanúvallomásukban elmondták, velük a panaszos a karórája eltörését nem közölte, azt Ők maguk sem észlelték. Lényegében ugyanilyen tartalmú vallomást tett R.G. tanú is. Összességében értékelve a bizonyítékokat megállapítom, hogy a karóra eltörését a panaszos nem jelezte, ezzel kapcsolatban a rendőri intézkedés elleni panasz keretében **megállapítható jogsértés nem történt.**

8. A letéti jegyzőkönyvben nem szerepeltették a szolgálati igazolványát és és más igazolványait.

A tanúmeghallgatás alkalmával az intézkedő rendőrök elmondták, hogy a panaszos szolgálati igazolványát, mely alapján azonosították őt, nem adták vissza részére, hanem azt a helyszínre érkező r. főhadnagy váltásparancsnoknak adták át, aki azt a Szegedi Rendőrkapitányságon a panaszos közvetlen vezetőjének adta át. Így szükségszerűen nem

kerülhetett a panaszos birtokában az előállítást követően lévő tárgyakról készített letéti jegyzéken feltüntetésre. Mindezek alapján **a panasz e részében alaptalan.**

9. A büntetőfeljelentésben a szolgálati igazolvány megtalálási helyét hibásan tüntették fel.

A panaszos szerint a büntetőfeljelentésben az szerepel, hogy a ruházatátvizsgálás során a bal hátsó zsebéből került elő az igazolványtartója, holott az végig a biztonsági szolgálat egyik emberénél volt. A büntetőfeljelentés szerint a panaszosnál ruházatátvizsgálást hajtottak végre, „*melynek során fent nevezett személy szolgálati igazolványa és jelvénye előkerült.*” A rendőrök tanúvallomásuk során egybehangzóan állították, hogy a panaszos szolgálati igazolványát az intézkedő r. zászlós találta meg, az a földön jelvénnnyel felfelé feküdt. A biztonsági szolgálat emberei tanúvallomásukban a szolgálati igazolvány hollétééről nem tudtak nyilatkozni. Mindezek alapján megállapítom, hogy a büntetőfeljelentés ugyan nem egyértelmű módon rögzíti, hogy milyen körülmények között találták meg a panaszos szolgálati igazolványát, azonban az büntetőfeljelentés nem tartalmazza azt a panaszolt momentumot, hogy azt a panaszos nadrágjának bal hátsó zsebéből találták volna elő. Mindezek alapján megállapítom, hogy **a panasz e részében nem megalapozott.**

10. Az esetleges fertőző betegsége utaló kérdés elmaradása.

A panaszos által a befogadáskor tett és aláírt írásbeli nyilatkozaton a fertőző betegség fennállásával kapcsolatos kérdésre nem legesen válaszolt, ezért a panasz e részében **tényszerűen nem megalapozott.**

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

IV.

A Panasztestületnek a bilincseléssel összefüggésben kialakított véleményével a határozat III. részében kifejtett indokok alapján nem értek egyet. Meglátásom szerint az előállítás időtartamát a panaszos nem panaszolta, ezért abban érdemi vizsgálatot nem folytattam. A Panasztestület minden más megállapításával egyetértek.

V.

A jelen eljárás ügyintézési határideje 2013. október 02-án indult, melyet indokolt végzéssel a tényállás tisztázása érdekében 30 nappal meghosszabbítottam. A meghosszabbított eljárásban belföldi jogsegélykérelemmel éltem a KEKKH illetékes szervéhez a tanúként kihallgatni kívánt személyek kézbesítési lakcímének megismerése érdekében. A megkeresést 2013. október 16-án küldtem meg és azt a KEKKH 2013. november 06-án teljesítette. Így a meghosszabbított ügyintézési határidő (2013. november 30.) a Ket. 33. § (3) bekezdés b) pontja valamint a határidő számításra vonatkozó szabályok (Ket. 65. § (3) bekezdése) alapján további 21 nap hozzászámításával 2013. december 23-ra módosult.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikke, IV. cikke, XXIV. Cikke, 46. cikk (1) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 35. § (1) bekezdése, 100. § (1) bekezdés a) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) bekezdés a) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése, 13. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdés b) pontja, 48. § a-d) pontjai, 92. § (1) bekezdése, a 93/A. § (6), (7) és (9) bekezdései;
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 29. § a) pontja;
- rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 38. § (4) bekezdése.

Budapest, 2013. december 20.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**